

BEWONERSONDERZOEK TOERISME ZUID-LIMBURG

RAPPORT GULPEN-WITTEM

Een studie van Toerisme Vlaanderen
in opdracht van
provincie limburg
in samenwerking met de gemeenten

Inhoud

1.	Inleiding draagkracht	3
2.	Methodologie	3
3.	Kernresultaten	3
4.	Steun aan toerisme in Gulpen-Wittem	4
5.	Impact van toerisme in Gulpen-Wittem	5
	Perceptie positieve impact toerisme	6
	Perceptie negatieve impact toerisme en de houding over leefbaarheid en overlast	6
	Specifieke hinder door recreatie	8
6.	Drivers van de steun aan toerisme in Gulpen-Wittem	9
	Trots zijn op de gemeente.....	9
	Gevoel van betrokkenheid	10
7.	Toekomst?	11
	Hoe omgaan met bezoekersdruk	11
	Aanbevelingen aan bestuurders	12
	Toeristen in de toekomst?	13
8.	Conclusies en aanbevelingen	14

Lijst van figuren

Figuur 1: Kernresultaten bewonersonderzoek Gulpen-Wittem en Zuid-Limburg (gemiddelde score op 5)	4
Figuur 2: 'Ik steun toerisme en ik wil dat het belangrijk blijft in mijn gemeente'	4
Figuur 3: 'Steunen van toerisme' (% eens met de stelling...)	5
Figuur 4: 'Positieve impact door toerisme' (% 'eens' met de stelling...)	6
Figuur 5: 'Negatieve impact door toerisme' (% 'eens' met de stelling...)	7
Figuur 6: 'Impact – Leefbaarheid & overlast' (% 'eens' met de stelling...)	7
Figuur 7: 'Welke overlast' (open vraag, indien 'neutraal' of 'eens' op de stelling 'Toeristen in mijn gemeenten zorgen voor overlast')	8
Figuur 8: 'In welke mate ondervindt men hinder door de volgende activiteiten in de buurt?' (gemiddelde score op 5 – 5 = grote hinder)	9
Figuur 9: 'Door toerisme in mijn gemeenten ben ik trots een inwoner te zijn van mijn gemeente'	9
Figuur 10: 'Door toerisme in mijn gemeente...' (% eens met de stelling)	10
Figuur 11: 'Ik heb het gevoel dat mijn stem het verschil maakt over toeristische ontwikkelingen in mijn gemeente' (% 'eens')	10
Figuur 12: 'Zou u graag meer betrokken worden bij het toeristische beleid in uw gemeente?'	11
Figuur 13: 'Er zijn verschillende manieren om met bezoekersdruk om te gaan. Kunt u aangeven in hoeverre u de verschillende opties zou steunen in...' (% score 4 of 5 op 5)	11
Figuur 14: 'Hoe zou u met de nadelige gevolgen van toerisme omgaan als u de vrije keuze en middelen had?' (% Ja)	12
Figuur 15: 'Wil men in de toekomst nog meer – evenveel – of minder toeristen (van deze verschillende doelgroepen' (% MEER)	13
Figuur 16: 'Wil men in de toekomst nog meer – evenveel – of minder toeristen (van deze verschillende doelgroepen' (% MINDER)	13

1. Inleiding draagkracht

Meer en meer internationale en binnenlandse bezoekers, maar ook lokale omgevingsrecreanten, maken gebruik van een steeds verder uitgebouwd toeristisch en recreatief aanbod. Dat is een algemene trend, in de hele wereld, in Europa en ook in Nederland. Zo genereert het groeiend toerisme inkomsten die lokale besturen en ondernemers graag zien komen. Echter, meer en meer komt nieuws over de draagkracht van bestemmingen en een negatieve houding van bewoners ten opzichte van toerisme in de aandacht. De Provincie Limburg vroeg Toerisme Vlaanderen de attitude van de bewoners ten opzichte van toerisme in Zuid-Limburg (Zuid-Limburg staat in dit onderzoek voor Maastricht-Heuvelland) in kaart te brengen. Eerdere studies hebben aangetoond hoe belangrijk het is om de bewoners als betrokkenen in het toeristische verhaal mee te nemen.

We willen een objectieve kijk krijgen op de houding van de bewoners in Zuid-Limburg ten aanzien van toerisme. In dit rapport geven we de resultaten weer specifiek voor Gulpen-Wittem. We gaan op zoek naar de steun voor toerisme onder de locals, en de drivers van die steun: hoe kunnen lokale besturen hier positief op inspelen? Maar ook welke actie de bewoners zelf willen ondernemen.

2. Methodologie

Deze studie gebeurde bij een representatieve groep van 2.422 willekeurig geselecteerde inwoners van de 6 gemeenten in Zuid-Limburg (Valkenburg aan de Geul - Eijsden-Margraten - Gulpen-Wittem - Meerssen - Vaals – Maastricht). Het onderzoek is online uitgevoerd via een uitnodiging per post en via het online panel van Flycatcher in de maanden mei-juli 2018. De resultaten zijn representatief naar geslacht, opleiding, leeftijd en deelgemeente/wijk. In Gulpen-Wittem werden 451 geldige en volledige antwoorden ontvangen.

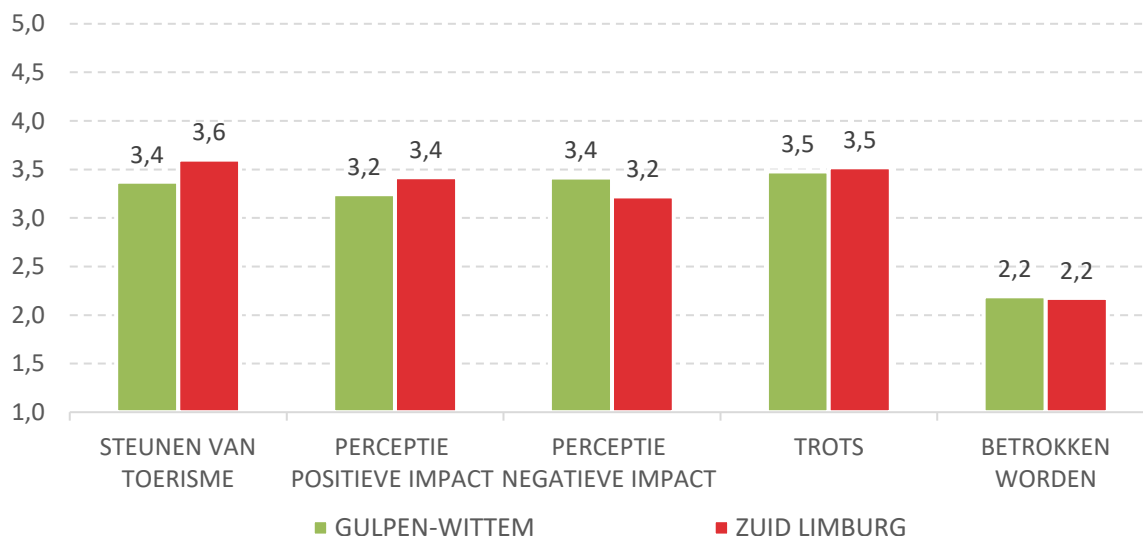
De kernresultaten uit de studie zijn uit te drukken in een aantal scores op 5. Achter deze scores zitten meerdere stellingen waarover de bewoners hun mening moesten geven (op een vijf-puntenschaal, van helemaal oneens tot helemaal eens).

3. Kernresultaten

De steun voor toerisme kent in Zuid-Limburg een gematigd positieve score van 3,6 op 5. De inwoners uit Gulpen-Wittem geven met 3,4 op 5 een significant lagere score dan elders. In het algemeen kunnen we wel zeggen dat in Zuid-Limburg en specifiek ook in Gulpen-Wittem de meerderheid van de inwoners toerisme in hun omgeving steunt. De positieve impact van toerisme wordt dan ook erkend (3,4 gemiddeld, 3,2/5 in Gulpen-Wittem). Echter, ook de negatieve impact die toerisme met zich meebrengt wordt gezien en ervaren. Gulpen-Wittem is de enige gemeente waar de score voor negatieve impact wat hoger is dan voor de positieve impact. Kortom, de inwoners van Gulpen-Wittem zijn zeker niet blind voor de positieve effecten, maar de negatieve effecten moeten toch ook nadrukkelijker gezien worden.

Daarnaast zijn de inwoners in Gulpen-Wittem en algemeen in Zuid-Limburg wel trots op hun gemeente en draagt toerisme daar toe bij. Dat is belangrijk, want trotse inwoners steunen toerisme ook meer. Tot slot is de betrokkenheid van de inwoners een aandachtspunt. De bewoners in Gulpen-Wittem voelen zich net zoals de rest in Zuid-Limburg niet voldoende betrokken bij toerisme.

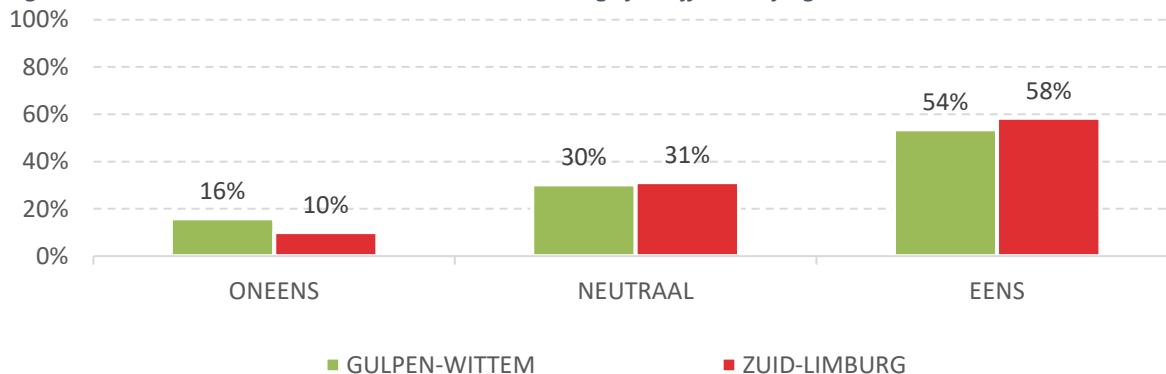
Figuur 1: Kernresultaten bewonersonderzoek Gulpen-Wittem en Zuid-Limburg (gemiddelde score op 5)

4. Steun aan toerisme in Gulpen-Wittem

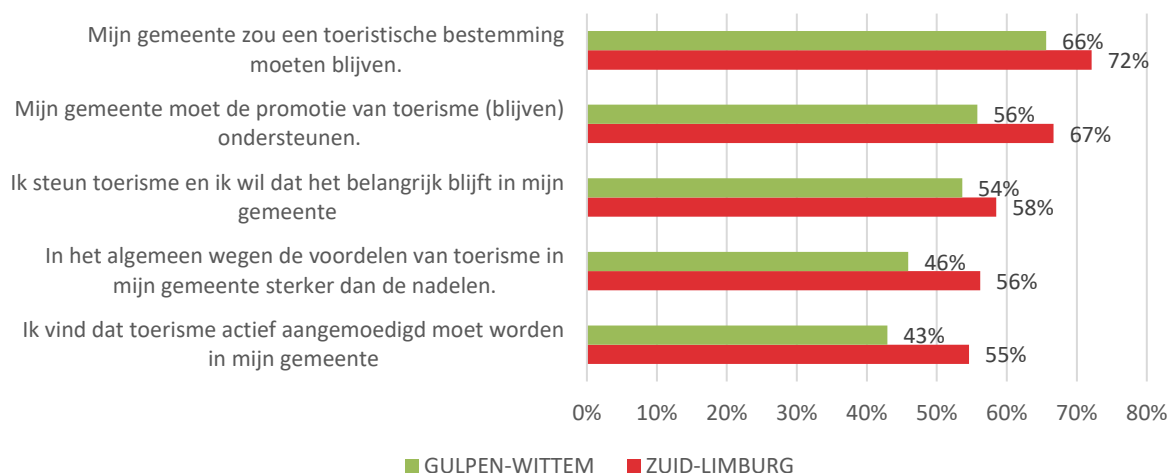
54% van de inwoners van Gulpen-Wittem zegt toerisme in hun gemeente te steunen, 3 op 10 heeft een neutrale houding en 16% is tegen. In vergelijking met de andere gemeenten in Zuid-Limburg zijn er in Gulpen-Wittem iets minder inwoners die toerisme steunen en vooral wat meer inwoners die toerisme geen steun betuigen (16% in Gulpen-Wittem is steunt niet, ten opzichte van 10% gemiddeld).

Figuur 2: 'Ik steun toerisme en ik wil dat het belangrijk blijft in mijn gemeente'

66% in Gulpen-Wittem zegt dat de gemeente een toeristische bestemming moet blijven. Gemiddeld in Zuid-Limburg is dat 72%. Die tendens reflecteert zich in alle andere stellingen die met het steunen van toerisme te maken heeft. In al deze stellingen zien we relatief minder Gulpen-Wittemse bewoners het eens zijn in vergelijking met het gemiddelde in Zuid-Limburg. Vooral de stellingen die met het actief promoten van toerisme te maken hebben of over de voordelen versus de nadelen van toerisme gaan, kennen minder steun in Gulpen-Wittem. 56% zegt dat de gemeente de promotie moet blijven ondersteunen, ten opzichte van 67% algemeen. Het 'actief aanmoedigen van toerisme' wil 43% in Gulpen-Wittem tegen 55% in Zuid-Limburg. Minder dan de helft (46%) in Gulpen-Wittem zegt dat de voordelen opwegen tegen de nadelen van toerisme, in vergelijking met 56% in Zuid-Limburg.

Figuur 3: 'Steunen van toerisme' (% eens met de stelling...)

5. Impact van toerisme in Gulpen-Wittem

Het stimuleren van toerisme en de aanwezigheid van toerisme heeft een groot potentieel om een positieve driver te zijn in de gemeenten. Het kan echter ook negatieve impact met zich meebrengen. In het volgende overzicht leren we welke positieve effecten de bewoners zien en welke volgens hen voor de grootste ergernis zorgen.

Aan de positieve zijde worden vooral economische effecten opgemerkt en geapprecieerd (72% van de inwoners in Gulpen-Wittem is het er mee eens dat toeristische groei de economie versterkt, 62% zegt dat het een inkomstenbron is die een invloed heeft op de levensstandaard van de inwoners). Ook de vele mogelijkheden die toerisme voor de bewoners zelf biedt worden gewaardeerd: meer shopping-, ontspannings- en culinaire mogelijkheden bijvoorbeeld (57% mee eens).

Stellingen die opvallend lager scoren in Gulpen-Wittem dan in de andere gemeenten zijn 'Toerisme helpt om onze culturele identiteit te bewaren (43% in Gulpen-Wittem ten opzichte van 59% in Zuid-Limburg); 'Toerisme stimuleert overheidsinvesteringen' (52% in Gulpen-Wittem ten opzichte van 63% in Zuid-Limburg); 'Toerisme stimuleert particuliere investeringen' (48% in Gulpen-Wittem ten opzichte van 58% in Zuid-Limburg); 'Door toeristische ontwikkelingen ziet mijn gemeente er beter uit' (48% in Gulpen-Wittem ten opzichte van 58% in Zuid-Limburg). Het is duidelijk dat een aantal inwoners een minder positieve houding hebben ten opzichte van deze mogelijke positieve effecten van toerisme, terwijl dit in andere gemeenten niet, of minder, het geval is.

Een stelling die sowieso minder steun krijgt in de meeste gemeenten is 'Toeristische ontwikkelingen verbeteren de levenskwaliteit' (35% eens in Gulpen-Wittem). De lagere score op 'levenskwaliteit' is een aandachtspunt, waar we verder naar moeten kijken. Men zou verwachten dat al die economische return een positieve invloed zou kunnen hebben op de levenskwaliteit. Maar dat blijkt niet altijd het geval.

Perceptie positieve impact toerisme

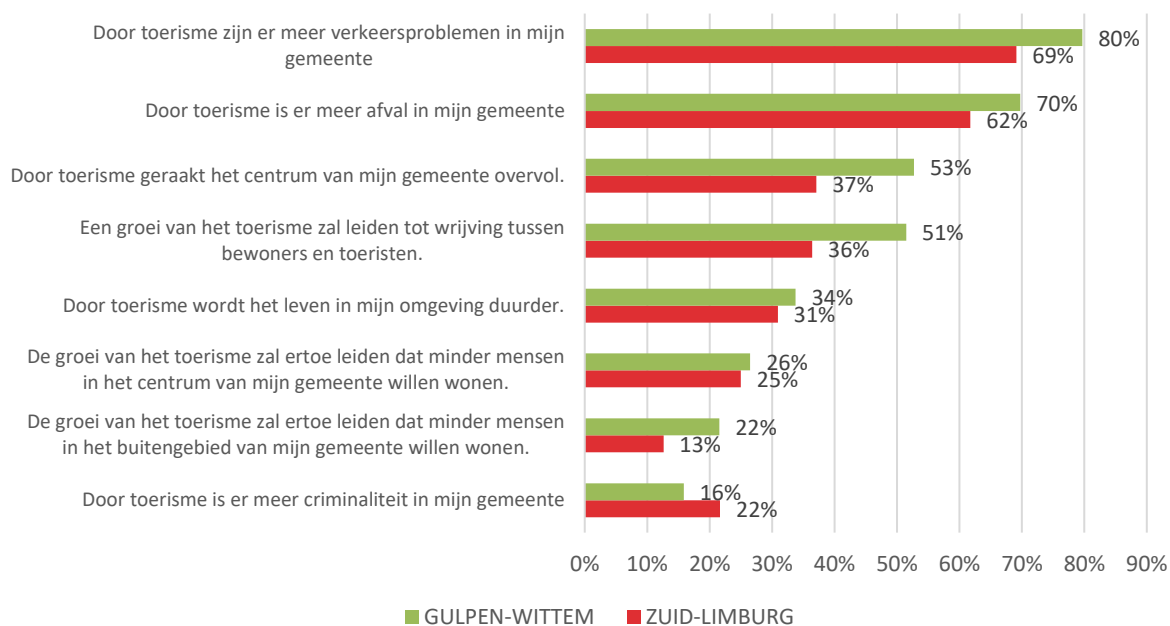
Figuur 4: 'Positieve impact door toerisme' (% 'eens' met de stelling...)

Perceptie negatieve impact toerisme en de houding over leefbaarheid en overlast

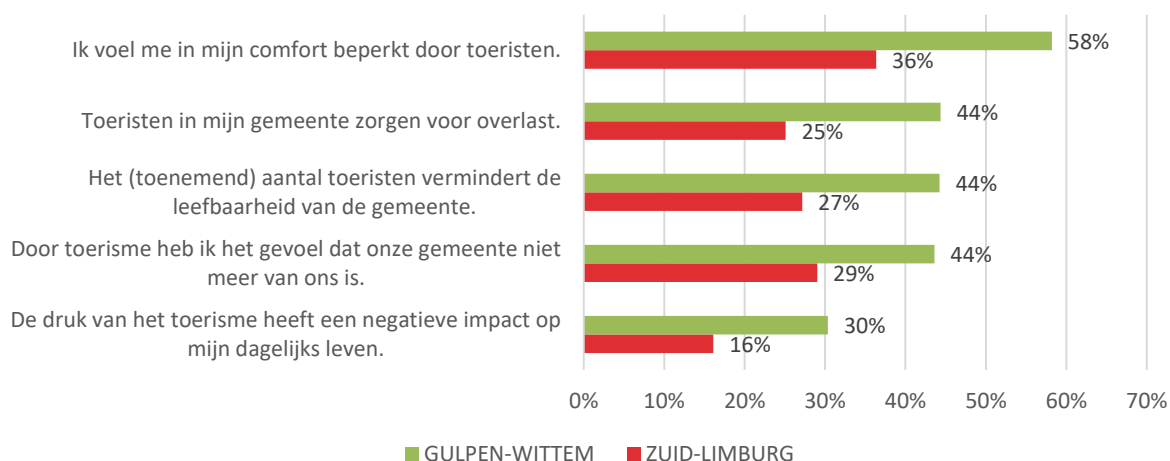
Met uitzondering van problemen met de criminaliteit (door toerisme) in de gemeente worden alle voorgelegde negatieve effecten van toerisme sterker gepercipieerd door de inwoners van Gulpen-Wittem dan in de andere gemeenten. Opvallend is wel dat de volgorde van de elementen die voor negatieve impact zorgen dezelfde is als gemiddeld in Zuid-Limburg. Dat betekent dat verkeersproblemen en afval op de eerste en de tweede plaats staan. 8 op 10 inwoners in Gulpen-Wittem zegt dat er 'door toerisme meer verkeersproblemen zijn in de gemeente', ten opzichte van 69% in Zuid-Limburg. Voor 7 op 10 in Gulpen is er meer afval door toerisme (62% in Zuid-Limburg). Ook bij 2 andere stellingen is er opvallend veel meer negatieve steun in Gulpen-Wittem dan in de andere gemeenten: 'Door toerisme geraakt het centrum van mijn gemeenten overvol' (53% in Gulpen-Wittem tegenover 37% in Zuid-Limburg) en 'Een groei van toerisme zal leiden tot wrijving tussen bewoners en toeristen' (51% in Gulpen-Wittem tegenover 36% in Zuid-Limburg'). 1 op 4 inwoners denkt dat een verdere groei van het toerisme ertoe zal leiden dat er minder mensen in het centrum van de gemeente willen wonen. Het is duidelijk dat de druk door de vele bezoekers aan de gemeente in Gulpen-Wittem aanzienlijk is. In de volgende resultaten ontdekken we waar de overlast precies zit.

Figuur 5: 'Negatieve impact door toerisme' (% 'eens' met de stelling...)

Een grote groep inwoners in Gulpen-Wittem zegt dat ze in hun comfort beperkt zijn door toeristen (58%). Voor bijna 1 op 3 heeft toerisme zelfs een negatieve impact op hun dagelijks leven. Het gemiddelde in Zuid-Limburg ligt voor beide resultaten een stuk lager. Ruim 4 op 10 inwoners in Gulpen-Wittem zegt dat het toenemende aantal toeristen de leefbaarheid van de gemeente vermindert en een even grote groep vindt dat ze door toerisme het gevoel hebben dat de gemeente niet meer van hen is. Het grootste verschil met de andere gemeenten ligt in het aandeel inwoners dat zegt effectief overlast te ondervinden van toeristen (44% in Gulpen-Wittem, 25% gemiddeld in Zuid-Limburg). Hier onder kunnen we zien welke overlast bewoners precies ervaren.

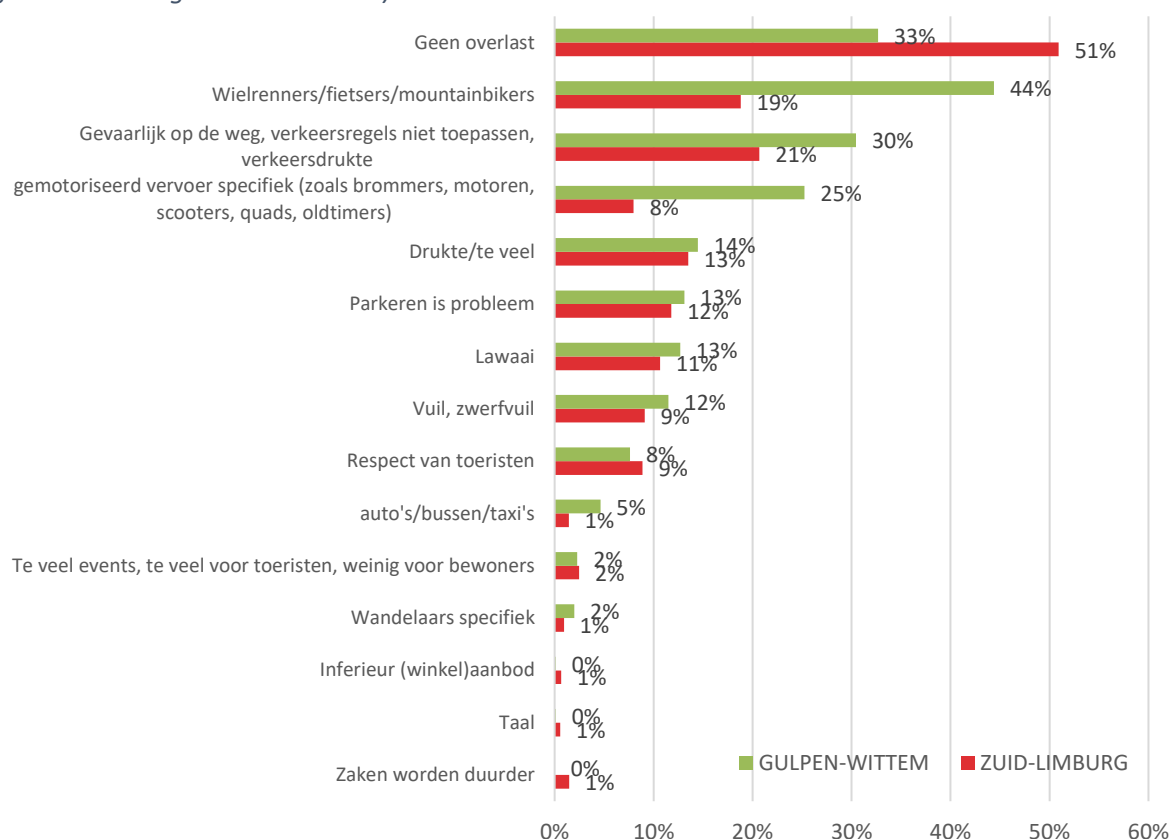
Figuur 6: 'Impact – Leefbaarheid & overlast' (% 'eens' met de stelling...)

67% van de mensen in Gulpen-Wittem rapporteerde in een open vraag minstens 1 vorm van overlast (44% was het eens met de stelling dat toeristen voor overlast zorgen, en 23% gaf een neutrale mening op die stelling, maar kon in de open vraag toch overlast melden). Uit de verschillende categorieën van overlast die toeristen met zich mee kunnen brengen, kunnen we afleiden dat het 'wielrennen en fietstoerisme' samen met 'gemotoriseerde recreatie' véél meer dan in andere gemeenten voor ergernis en hinder zorgen. 44% van alle inwoners in Gulpen-Wittem rapporteert

overlast door fietsers (ten opzichte van 19% gemiddeld in Zuid-Limburg) en 1 op 4 klaagt over overlast door brommers, motoren, quads of oldtimers,... (slechts 8% gemiddeld). Er zal zeker een link zijn tussen die 2 soorten overlast en het feit dat 30% van de inwoners gevaarlijke verkeerssituaties rapporteren als bijkomende overlast. Voor andere vormen van overlast is de mening van de inwoners in Gulpen-Witterm zeer vergelijkbaar met de andere gemeenten en zijn er geen opvallende zaken. 'Parkeerproblemen' en 'lawaaï' wordt door 13% genoemd, 'vuil en zwerfvuil' door 12%, 'respectloze toeristen' door 8%.

Figuur 7: 'Welke overlast' (open vraag, indien 'neutraal' of 'eens' op de stelling 'Toeristen in mijn gemeenten zorgen voor overlast')

(% berekend op iedereen, incl. mensen die geen overlast ervaren)

Specifieke hinder door recreatie

Ook in de volgende details over de verschillende recreatieve activiteiten is het duidelijk dat bepaalde activiteiten voor meer hinder zorgen dan andere. Daarnaast blijken de activiteiten met de meeste hinder een groter probleem te zijn in Gulpen-Witterm dan elders. 'Georganiseerde fietstochten' scoren 4 op 5, (waarbij een score 5 staat voor 'grote hinder'). Gemiddeld is de score voor 'georganiseerde fietstochten' in Zuid-Limburg slechts 2,8 op 5. We kunnen hieruit concluderen dat een zeer grote meerderheid van inwoners in Gulpen-Witterm echt hinder ondervindt van het georganiseerd fietsen. De tweede en derde grootste ergernis betreft 2 vormen van gemotoriseerde recreatie: rondritten van motoren en scootertochten (beide 3,6/5). Ook het 'recreatief fietsen' stoort de mensen, met een score van 3,2 op 5 (ten opzichte van 2,4 op 5 in Zuid-Limburg). Wandelaars en lopers zorgen dan weer voor heel weinig mensen voor hinder.

Figuur 8: 'In welke mate ondervindt men hinder door de volgende activiteiten in de buurt?' (gemiddelde score op 5 – 5 = grote hinder)

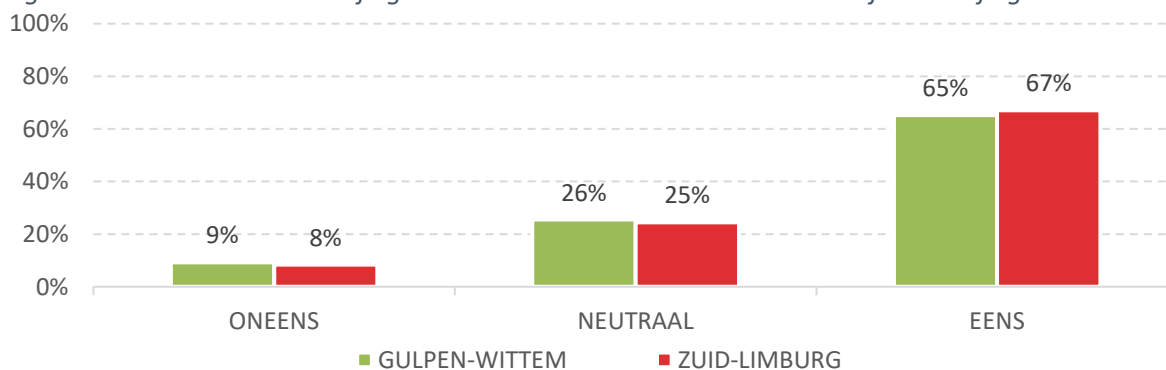

6. Drivers van de steun aan toerisme in Gulpen-Wittem

We weten uit andere onderzoeken dat trotse inwoners meer kans hebben om toerisme in hun omgeving te steunen. Ze zijn fier op wat hun gemeente te bieden heeft en voelen zich mogelijk speciaal omdat bezoekers naar hun gemeente komen om allerlei zaken te bezichtigen en te ervaren. Ook in Gulpen-Wittem is, dankzij toerisme; en ondanks verschillende tekenen van overlast door bezoekers, een meerderheid van 2 op 3 inwoners trots op de gemeente. Slechts een minderheid van 9% is niet trots. Deze resultaten zijn perfect vergelijkbaar met het gemiddelde in Zuid-Limburg.

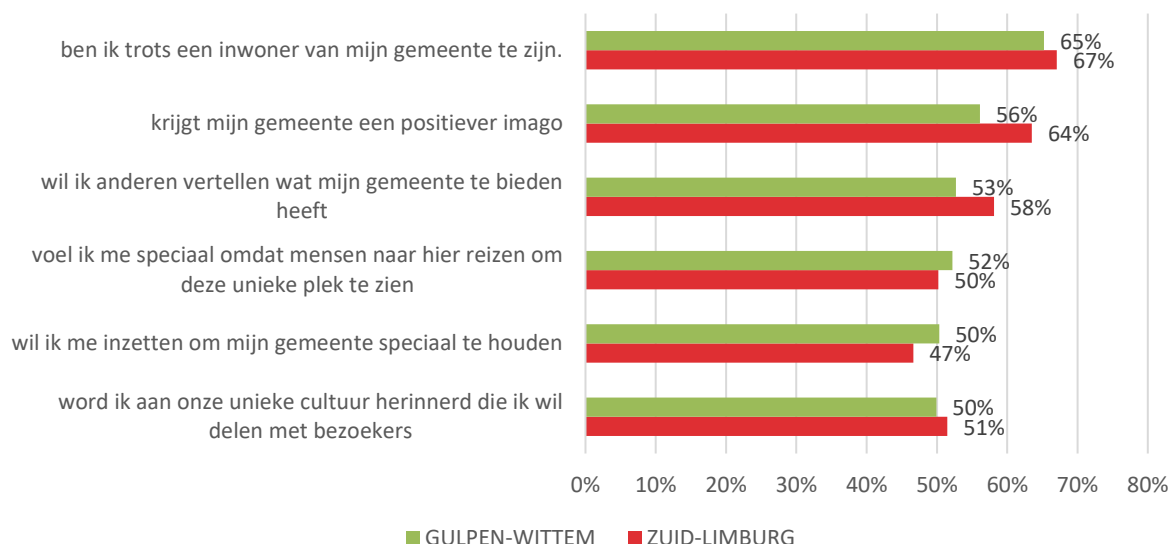
Trots zijn op de gemeente

Figuur 9: 'Door toerisme in mijn gemeenten ben ik trots een inwoner te zijn van mijn gemeente'

56% in Gulpen-Wittem vindt dat de gemeente een positiever imago krijgt dankzij toerisme, en ongeveer de helft van hen wil anderen vertellen wat de gemeente te bieden heeft. Tevens de helft wil zich inzetten om de gemeente speciaal te houden en evenveel inwoners zeggen 'dat ze aan hun unieke cultuur herinnerd worden en dat willen delen met bezoekers'.

Figuur 10: 'Door toerisme in mijn gemeente...' (% eens met de stelling)

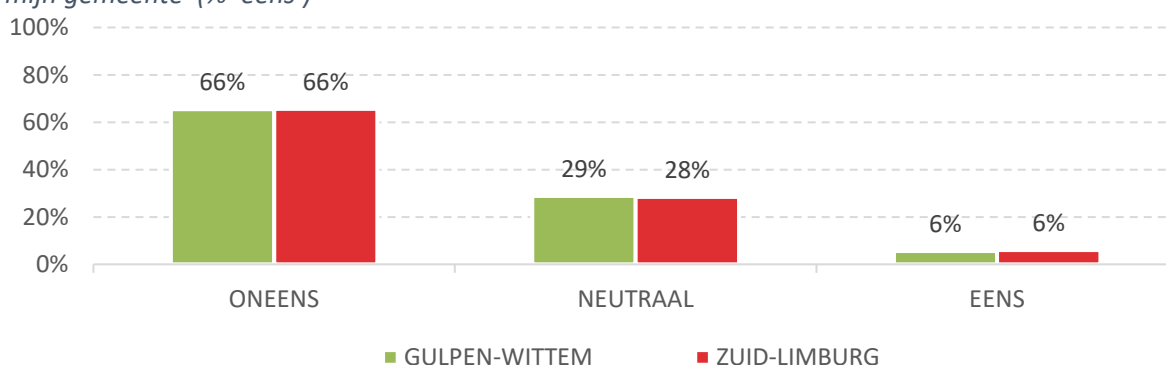

Bewoners voelen zich echter niet erg betrokken bij de toeristische ontwikkelingen in hun gemeente. Niet in Gulpen-Wittem, noch in de andere gemeenten in Zuid-Limburg. Slechts 6% heeft het gevoel dat hun stem het verschil maakt en 66% vindt helemaal van niet.

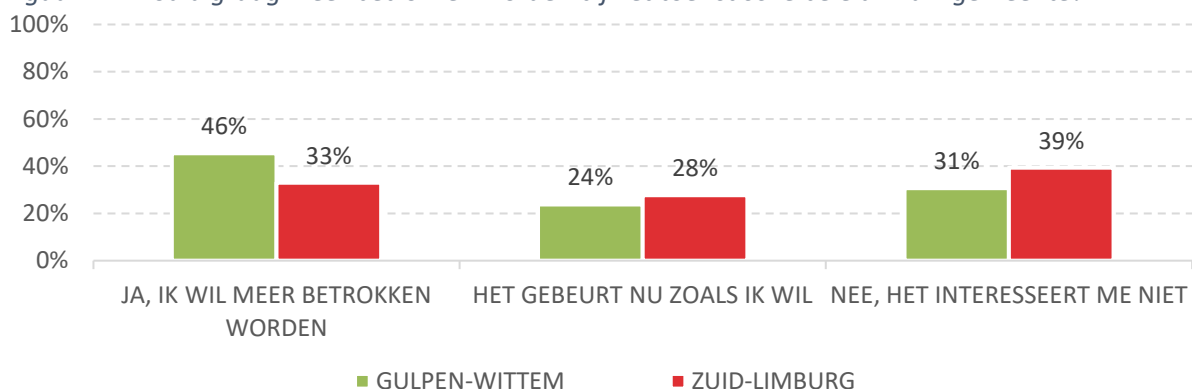
Daarom is het belangrijk te weten of de bewoners wel betrokken wensen te worden. 3 op 10 in Gulpen-Wittem vindt van niet en is dus niet geïnteresseerd. Dat is de laagste score onder alle gemeenten en dat wil dus zeggen dat de interesse (of de nood) om wel betrokken te worden in Gulpen-Wittem het grootst is. Daarnaast is het voor 24% van de inwoners in Gulpen-Wittem oké zoals het vandaag loopt. Echter, bijna 46% wil meer betrokken worden dan vandaag de dag. En daar zit duidelijk een grote nood, maar ook een interessant potentieel. Want betrokken bewoners bekijken toerisme door een positievere bril, tonen voorgaande studies aan.

Gevoel van betrokkenheid

Figuur 11: 'Ik heb het gevoel dat mijn stem het verschil maakt over toeristische ontwikkelingen in mijn gemeente' (% 'eens')

Figuur 12: 'Zou u graag meer betrokken worden bij het toeristische beleid in uw gemeente?'

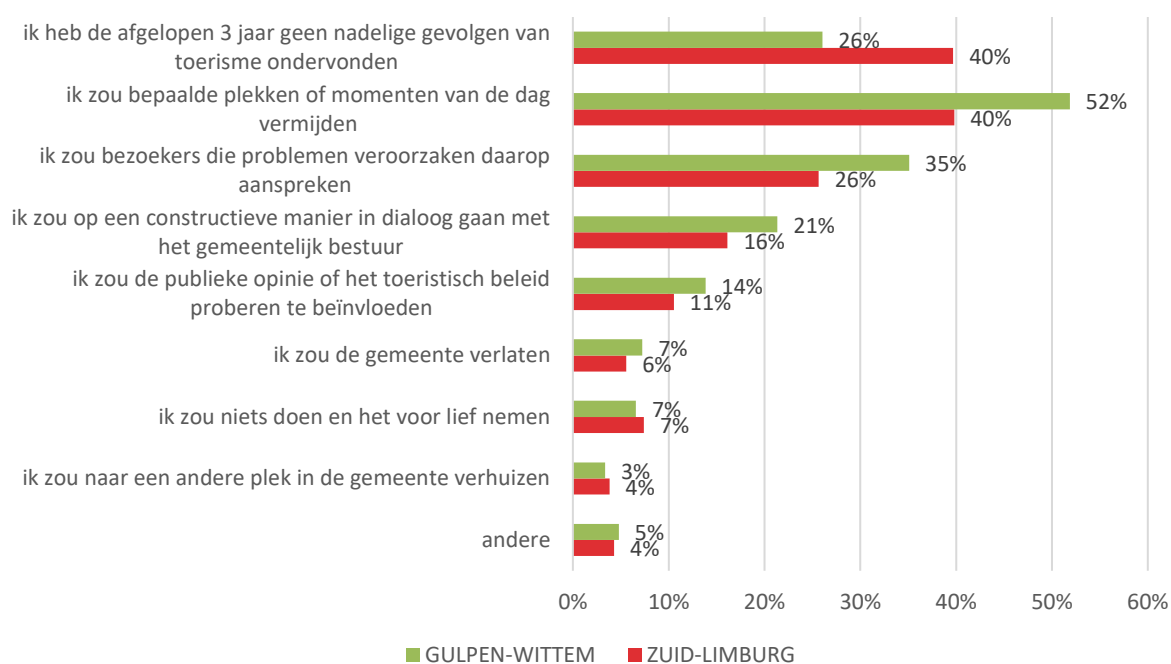

7. Toekomst?

Hoe omgaan met bezoekersdruk

Als het gaat over de toekomst van toerisme in de streek en in de gemeente hebben we de bewoners in Gulpen-Wittem en in de rest van Zuid-Limburg gevraagd hoe ze zelf zouden handelen indien ze de vrije keuze zouden hebben en hoe zij wensen dat de beleidsmakers met bezoekersdruk zouden omgaan. 1 op 4 bewoners in Gulpen-Wittem geeft aan de laatste 3 jaar geen nadelige gevolgen van toerisme te hebben ondervonden. Met andere woorden 3 op 4 zegt van wel – de op één na hoogste score van de gemeenten die onderzocht zijn.

Figuur 13: 'Er zijn verschillende manieren om met bezoekersdruk om te gaan. Kunt u aangeven in hoeverre u de verschillende opties zou steunen in...' (% score 4 of 5 op 5)

Welke acties zouden de inwoners ondernemen? Net meer dan de helft van de inwoners zou bepaalde plekken vermijden of bepaalde momenten van de dag. Dat is 12 procentpunt meer dan gemiddeld in Zuid-Limburg. Bezoekers aanspreken zou ruim 1 op 3 bewoners in Gulpen-Wittem doen (26% gemiddeld). Op een constructieve manier met het bestuur in dialoog gaan zou 1 op 5 inwoners doen (16% gemiddeld). 7% zou de gemeente verlaten en 3% zou naar een andere plek in de gemeente verhuizen. Deze waarden liggen gelijk met het gemiddelde in Zuid-Limburg. Kortom, in

Gulpen-Wittem ervaart men duidelijk meer overlast dan elders in Zuid-Limburg, maar een grote beslissing zoals naar een andere gemeente verhuizen wordt niet vaker overwogen.

Aanbevelingen aan bestuurders

Voor de dominante beleidskeuzes die de mensen uit Gulpen-Wittem in het kader van bezoekersdruk zouden maken liggen de resultaten in lijn met die in heel Zuid-Limburg: 'openbaar vervoer verbeteren' (79%), 'bewoners en bedrijven informeren en betrekken bij toeristische plannen' (78%) en 'zorgen dat bewoners financieel profiteren van bezoekers' (70%) zijn de belangrijkste keuzes.

Het 'beter communiceren met bezoekers over hun gedrag' (61%) scoort hoger dan in andere gemeenten (52% gemiddeld in Zuid-Limburg) en ligt in lijn met de significant hogere score hierboven over het zelf aanspreken van bezoekers die problemen veroorzaken. Veel opties die op de activiteiten van bezoekers zelf gericht zijn, krijgen minder steun in Gulpen-Wittem dan elders. Voorbeelden zijn 'routebeschrijvingen maken die bezoekers langs specifieke routes sturen' (46% in Gulpen-Wittem tegenover 58% gemiddeld), 'stimuleren dat bezoekers meer tijd doorbrengen in attracties' (39% tegenover 46% gemiddeld), 'belevingen creëren waarbij bewoners en bezoekers mekaar kunnen ontmoeten' (27% tegenover 35% gemiddeld).

Opvallend is dat het minste steun te vinden is om bezoekers te spreiden ook naar andere gemeenten, terwijl dit mogelijks wel een valabele oplossing is (slechts 26% in Gulpen-Wittem en 28% gemiddeld in Zuid-Limburg).

Figuur 14: 'Hoe zou u met de nadelige gevolgen van toerisme omgaan als u de vrije keuze en middelen had?' (% Ja)

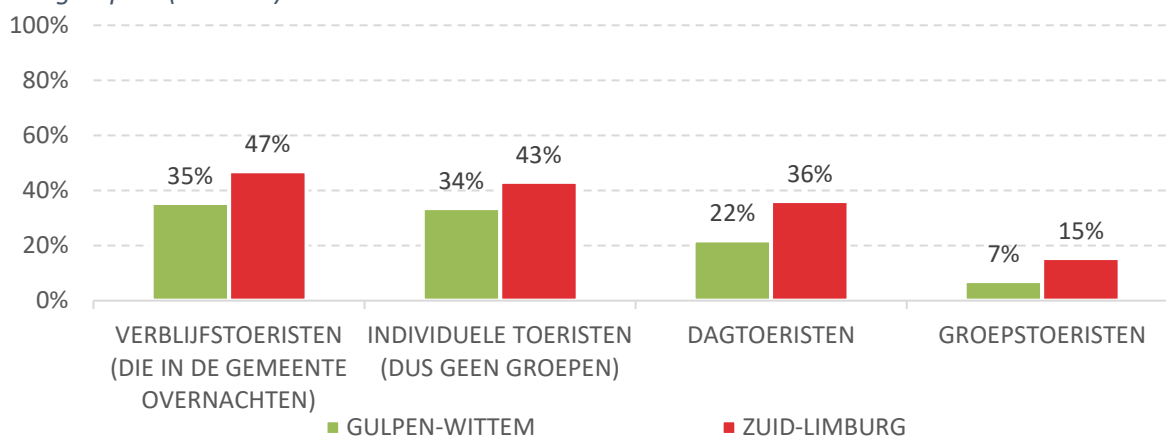

Toeristen in de toekomst?

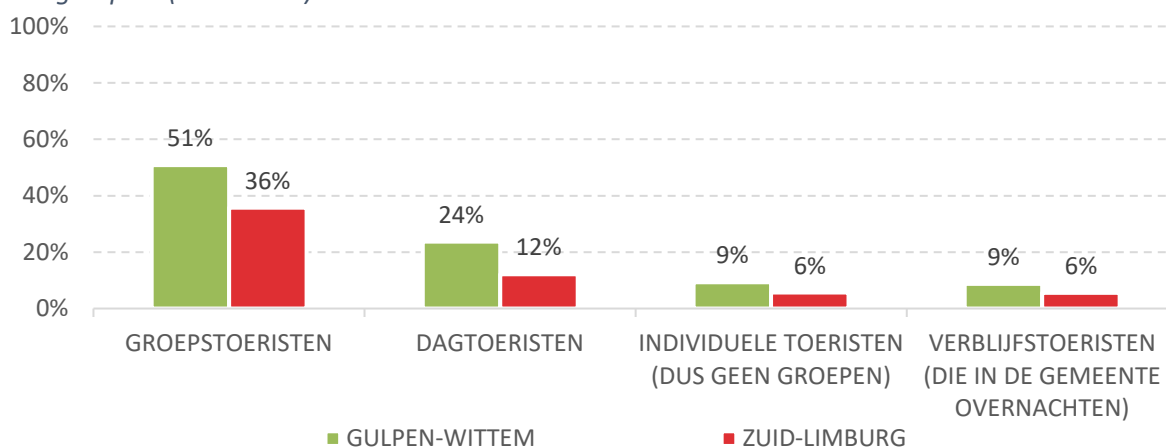
Tot slot hebben we aan de bewoners gevraagd of ze in de toekomst nog meer, evenveel of toch minder toeristen (bezoekers) zouden willen in hun gemeente. Daarbij is er gedifferentieerd naar verschillende types bezoekers: 'verblijfstoeristen' (die in de omgeving overnachten), 'individuele toeristen' (dus niet in groep), 'groepstoeristen' en 'dagtoeristen' (die niet overnachten in de buurt). Algemeen in Zuid-Limburg is het een opvallende vaststelling dat inwoners duidelijk een onderscheid maken tussen deze 4 doelgroepen. Voor 'individuele' en 'verblijfstoeristen' is meer steun dan voor 'dagjesmensen' en 'groepstoeristen'. Vooral de 'groepstoeristen' lijken minder geliefd.

Een tweede belangrijke vaststelling is dat er in Gulpen-Wittem minder mensen voor groei (van eender welke doelgroep) zijn, dan elders en zelfs meer inwoners voorstander zijn van minder bezoekers te hebben. Bijvoorbeeld 47% in Zuid-Limburg zegt dat het aantal verblijfstoeristen in de toekomst nog mag toenemen terwijl de steun daarvoor in Gulpen-Wittem lager ligt. Omgekeerd wil 36% in Zuid-Limburg minder groepstoeristen, terwijl dat aandeel in Gulpen-Wittem op 51% ligt.

Figuur 15: 'Wil men in de toekomst nog meer – evenveel – of minder toeristen (van deze verschillende doelgroepen' (% MEER)

Figuur 16: 'Wil men in de toekomst nog meer – evenveel – of minder toeristen (van deze verschillende doelgroepen' (% MINDER)

8. Conclusies en aanbevelingen

Deze studie geeft een objectieve kijk op de mening van de bewoners in Gulpen-Wittem en de rest van Zuid-Limburg ten opzichte van toerisme in hun buurt. Vaak wordt door de media en andere bronnen een eenzijdig negatief beeld uitgedragen over de impact van bezoekers en de attitude van bewoners. Dat kunnen we met dit onderzoek enigszins ontkrachten en objectiveren. **Een meerderheid van de inwoners in Gulpen-Wittem steunt toerisme nog en ziet er de voordelen van in. De populariteit van hun gemeente maakt velen van hen zelfs trots.** Anderzijds zijn er tekenen van negatieve impact en overlast. In verschillende gemeenten wordt met name overlast door fietsers en wielertoeristen ervaren, maar specifiek in Gulpen-Wittem komt dat veel sterker naar voor dan elders. Ook bezoekers met gemotoriseerde recreatievoertuigen (motoren, scooters, quads, oldtimers,...) zorgen in Gulpen-Wittem vaker voor overlast dan in de andere gemeenten. De groep die écht tegen toerisme is gekant, is vandaag de dag in Gulpen-Wittem 16% (zij zeggen 'ik steun toerisme niet' (ten opzichte van 10% gemiddeld). En 3 op 10 heeft een neutrale houding. Bijna 6 op 10 van de inwoners in Gulpen-Wittem zegt immers in zijn comfort beperkt te zijn door toeristen en 3 op 10 heeft zelfs dagelijks last (ten opzichte van respectievelijk 36% en 16% gemiddeld in Zuid-Limburg). Deze signalen mogen we niet negeren. Het zou een ambitie moeten zijn om deze groep inwoners die echt overlast ervaren in de toekomst kleiner te laten worden en tevens de groep die toerisme steunt te vergroten.

We raden aan in de toekomst te focussen op zeer concrete aandachtspunten. Het **meten van de effecten van de toeristische activiteiten** blijft daarbij erg belangrijk. Daarnaast moet er een manier gevonden worden om **bewoners positief te betrekken bij het beleid en de toeristische ontwikkelingen**. Herhaalde bewonersstudies uitvoeren om de verandering hiervan te meten is daarbij een must, en een frequentie van 2 à 3 jaar is aangeraden.

De thema's die in het oog springen zijn:

- Specifieke overlast door **fietsevents en recreatief fietsen**:
 - o Maken we hier nog steeds heel veel promotie voor, trekken we deze events actief aan? Hoe groot zijn de volumes van het aantal bezoekers vandaag? Hoe groot is de groei? Zijn fietsactiviteiten (georganiseerd fietsen) goed gespreid in het jaar? Wanneer zijn de pieken van recreatieve fietsers door het jaar heen? Wat zijn de negatieve effecten bij zo'n piek? Verwachten we nog meer groei? Hier is **monitoring nodig** (wat misschien al gebeurt?) en een gecoördineerde aanpak (waarschijnlijk over gemeentegrenzen heen). We voelen aan dat door het grote aantal fietsers een 'hoogtepunt' aan te veel bezoekers is bereikt (omdat het activiteit nummer 1 is met de meeste hinder en ook gelinkt kan worden aan andere overlast) en dat nog meer fietsende bezoekers voor echt te veel overlast zullen zorgen. Verkeers- en parkeerproblemen, maar ook fout gedrag van bezoekers kunnen hiervan een bijkomend gevolg zijn, waardoor de steun van bewoners voor toerisme eerder zal dalen in de toekomst.
- Overlast door **gemotoriseerde recreatie**:
 - o Verschillende specifieke vormen van gemotoriseerde recreatie lijken voor overlast en hinder te zorgen: bijvoorbeeld motoren, quads, oldtimers. Het probleem is in Gulpen-Wittem 3x zo groot dan gemiddeld in Zuid Limburg (voor 25% in Gulpen een gerapporteerd issue ten opzichte van 8% gemiddeld). Hier kan verder onderzocht worden welk soort recreatie precies voor overlast zorgt en op welke tijdstippen? Zijn het vooral georganiseerde tochten, of gaat het om individuele recreatie? Zijn er te veel officiële events?
- Algemene **verkeersproblemen en gevaarlijke verkeerssituaties**:

- De verzuchtingen van 30% van de inwoners die spontaan naar boven komen over verkeersproblemen en gevaarlijke verkeerssituaties zijn waarschijnlijk deels gelinkt aan de 2 bovenstaande problemen: te veel fietsers en gemotoriseerde recreatie. Waar en wanneer precies is deze overlast het grootst, al dan niet gelinkt aan specifieke events? Hier is **bijkomend onderzoek** nodig om te weten te komen waar de overlast zit en hoe er iets aan gedaan kan worden. Concrete pijnpunten aanpakken zou op korte termijn een positief effect kunnen hebben. De bewoners doen zelf een voorstel door massaal te kiezen voor de beleids optie voor het verbeteren van het openbaar vervoer in de regio (8 op 10 is voorstander).
- **Gebruik maken van de positieve effecten van toerisme:**
 - Wandelen lijkt (bijna) geen negatieve effecten te hebben. Welke minder belastende en duurzame recreatie activiteiten (zoals bijvoorbeeld wandelen) kunnen we meer ontwikkelen in de toekomst?
- **Bewoners voelen zich niet betrokken bij toeristische ontwikkelingen:**
 - Open communiceren naar de bewoners over ontwikkelingen is nodig. De bewoners zien vandaag de dag al positieve impact, een evenwichtige communicatie over de positieve effecten van toerisme kan hierbij nog extra helpen. Of nog beter: bewoners positief betrekken. Kunnen de inwoners mee nadenken over de invulling van events, kunnen ze een rol opnemen (zij die willen),... kunnen ze mee nadenken hoe de negatieve impact verminderd kan worden? Kunnen ze een VIP-behandeling krijgen als eerste bezoekers bij nieuwe attracties of belevingen? Ga in dialoog met wie positief vooruit wil, maar zorg zeker dat zij die klagen een antwoord krijgen op hun probleem. Betrokken bewoners zien de impact van toerisme in hun gemeente positiever.
- **Maak bewuste keuzes op strategisch niveau die met de bevindingen uit deze studie matchen:**
 - Herdefinieer 'succes', een succesvol toeristisch beleid is meer dan de verhoopte groei aan bezoekers en inkomsten realiseren. Alles moet starten met de juiste keuzes op het strategische niveau. Welk doel willen we bereiken met de acties vanuit de overheid met betrekking tot toerisme? Breng het welzijn en de attitude van de bewoners mee in een '*key performance indicator*' en meet of dit in de juiste richting evolueert. Toets zowel alle beleidskeuzes als de acties die worden ondernomen (nieuwe events, promotie voor fietsrecreatie, ...) aan de mogelijke (negatieve en positieve) effecten die het met zich mee kan brengen voor bewoners.
- **Werk samen:**
 - Net zoals de gezamenlijke bewonersstudie samen met andere gemeenten een mooi voorbeeld van samenwerking is, moet bekeken worden hoe zowel de publieke actoren in de gemeenten als de mensen uit de toeristische sector (privaat) en de bewoners kunnen samenwerken aan een positief verhaal.